

STANOWISKO
Związku Powiatów Polskich
Warszawa, 12 listopada 2012 r.

w sprawie norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych w podmiotach leczniczych

Związek Powiatów Polskich stanowczo sprzeciwia się propozycjom podwyższania norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych w podmiotach leczniczych, zawartych w projekcie Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie sposobu ustalania minimalnych norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami (zwanego dalej Rozporządzeniem).

Efektom wdrożenia proponowanej regulacji byłoby ograniczenie dostępności do świadczeń oraz obniżanie ich jakości, będące konsekwencją drastycznego pogorszenia się sytuacji ekonomicznej szpitali.

1. Treść Rozporządzenia jest wadliwa, bowiem zawiera propozycje przepisów wykraczających poza dyspozycję ustawową, zawartą w art. 50 ust. 2 ustawy o działalności leczniczej.
Powołany przepis, podobnie jak miało to miejsce na gruncie ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, upoważnia do wydania rozporządzenia w sprawie sposobu ustalania minimalnych norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych w podmiotach leczniczych. Tymczasem, projekt Rozporządzenia, w formie zaproponowanej przez resort zdrowia, w rzeczywistości nie wskazuje sposobu ustalania minimalnych norm zatrudniania, ale już je ustala.
2. Proponowane minimalne normy personelu spowodują konieczność zwiększenia zatrudnienia pielęgniarek i położnych, na niektórych oddziałach szpitalnych nawet o 10 do 30 proc.
Projekt zawiera niewłaściwe wskaźniki średniego czasu świadczeń pielęgniarek i położnych oraz obliczania czasu dyspozycyjnego, a także błędnie klasyfikuje pacjentów do kategorii opieki.
Kierownika podmiotu leczniczego, w przeciwieństwie do obecnie obowiązujących regulacji, pozbawia się możliwości zmiany liczby etatów pielęgniarek i położnych w zależności od specyfiki organizacji podmiotu leczniczego.
Wprowadza się także inne przepisy ograniczające autonomię zarządzania kierownika podmiotu leczniczego oraz generującego dodatkowe koszty związane z podwyższaniem norm zatrudnienia.

3. Nieprawdziwe jest twierdzenie, zawarte w projekcie Rozporządzenia, iż zawarte w nim regulacje nie będą miały wpływu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Zgoła odwrotnie.

Bezpośrednim beneficjentem pogarszania się sytuacji ekonomicznej SPZOZ będą podmioty tworzące, a więc resorty, uczelnie medyczne i samorządy terytorialne. To właśnie podmioty tworzące przejmować będą zadłużenie likwidowanych lub przekształcanych SPZOZ. Zadłużenia nie wynikającego z błędów w zarządzaniu szpitalem czy braku nadzoru nad jego działalnością, a niepotrzebnie wprowadzanych, niewłaściwych przepisów.

Wszakże, podniesienie zatrudnienia pielęgniarek i położnych w samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej znacząco wpłynie na koszty prowadzenia działalności tych podmiotów i zdestabilizuje ich sytuację ekonomiczną.

Już dziś, kiedy w niektórych podmiotach leczniczych koszty płacy i pochodne od nich sięgają nawet do 80 procent kosztów ogółem, nie są one w stanie bilansować swojej działalności, generując wielomilionowe długi.

Podniesienie norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych spowoduje, że zwiększą się jednostkowe koszty świadczonych usług, a w efekcie przy stałych przychodach szpitali (lub wzrastających w niewielkim stopniu), spowoduje zmniejszenie liczby usług możliwych do zrealizowania przez szpitale i ograniczenie dostępności do świadczeń.

4. Podkreślić należy, że konsekwencje niewłaściwych przepisów zawartych w projekcie Rozporządzenia, dotkną nie tylko podmioty lecznicze nie będące przedsiębiorcami.

Spodziewać się należy, że związki zawodowe i branżowe działające także w spółkach prowadzących szpitale, oczekiwać będą podniesienia norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych. Można też oczekiwać kłopotów kadrowych w tych szpitalach, bowiem pielęgniarki mając do wyboru łagodniejsze standardy pracy w pomiotach leczniczych nie będących przedsiębiorcami, mniej chętnie zatrudnią się będą w spółkach.

W tym kontekście, nieprawdziwe jest stwierdzenie zawarte w ocenie skutków regulacji, iż projektowane Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

5. Wydaje się, że resort zdrowia przedkładając projekt Rozporządzenia zdaje się nie zauważać jaka jest obecna sytuacja szpitali i co czeka je w nadchodzących latach.

Od 2011 roku nastąpił wszakże gwałtowny odwrót od stabilizacji sytuacji ekonomicznej SPZOZ –ów, a w najbliższych latach kryzys ten będzie się pogłębiał.

Po pierwsze dlatego, że nie można się spodziewać wzrostu przychodów ze składki zdrowotnej na poziomie wyższym niż 3 – 4 proc. rocznie, co nie pokryje skutków wzrostu cen i usług, a także zwiększonych nakładów wynikających z wprowadzania coraz wyższych norm jakości świadczeń.

Po drugie, w wyniku zmian demograficznych drastycznie rosnać będzie zapotrzebowanie na świadczenia zdrowotne - społeczeństwa starzejącego się w bardzo szybkim tempie.

Tak więc, ponieważ w najbliższym czasie nie zanoszą się na podwyżkę składek zdrowotnych, a przez to większych pieniędzy na leczenie, kolejki pacjentów pozostaną więc zmorą naszego systemu ochrony zdrowia

6. Naszym zdaniem, negatywne konsekwencje proponowanych przepisów dotkną także bezpośrednio środowiska pielęgniarek i położnych.

To jedna z najliczniejszych grup zawodowych w Polsce, licząca obecnie ponad 300 tys. osób. Tyle tylko, że z tego środowiska docierają niepokojące informacje, że już w 2020 roku może w Polsce brakować nawet 60 tys. pielęgniarek. To efekt przejścia na emeryturę pielęgniarek pokolenia powojennego wyżu, a także dużej migracji zarobkowej.

Zasadnym wydaje się więc pytanie: Kto i o jakich kwalifikacjach pracował wówczas będzie w podmiotach leczniczych w Polsce?

W oparciu o przedstawiane argumenty, trzeba bardzo jasno zdefiniować prawdziwy skutek wejścia w życie omawianego Rozporządzenia, w kształcie przedstawionym do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Otóż efektem tym będzie ograniczenie dostępności do świadczeń oraz obniżanie ich jakości, będące konsekwencją drastycznego pogorszenia się sytuacji ekonomicznej szpitali.

W tym miejscu nasuwa się porównanie ewentualnych skutków wdrożenia Rozporządzenia do efektów uchwalenia przez Sejm w 2000 roku tzw. ustawy 203, która na wiele lat pogрузzyła w głębokim kryzysie polskie szpitale. Przypomnieć warto, iż dla niwelowania negatywnych skutków ustawy 203 konieczne było wyasygnowanie wielu miliardów złotych z budżetu państwa, ale i także z budżetów jednostek samorządów terytorialnych wspierających proces restrukturyzacji zatrudnienia w szpitalach.

Uważamy, że z tej praktyki należy wyciągnąć wnioski i dlatego negatywnie opiniujemy przedstawiony projekt Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie sposobu ustalania minimalnych norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych w podmiotach leczniczych niebędących przedsiębiorcami

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Marek Trams

